

Orde van dienst voor de Viering rond Schrift en Tafel - Ekklesia Tilburg	
Dag en datum	Zondag 8 januari 2023
Voorgangers:	Jeffrey Korthout (Schrift) en Ineke Lamers (Tafel)
Lector:	Yvette van den Boogerd
Piano:	Peter Claessens
Zang:	Cantores => Ingrid en Nico
Kerkassistent	-
Bijzonderheden:	Driekoningen
Thema:	Weerloosheid en macht
Opening	
Openingslied:	LG I-92 => Uit uw hemel zonder grenzen
Begroeting	
Stilte en gebed	
Dienst rond de Schrift	
Lied/antifoon/beurtzang:	LG I-35 => Verschenen is de mildheid
Eerste lezing:	Jesaja 60, 1 – 6
Lied/beurtzang:	LG I-209 => Voor kleine mensen – psalm 72
Tweede lezing:	Matteüs 2, 1 – 12
Muziek	
Overweging	
Lied:	LG I-41 => Lied van de menswording Gods
Mededelingen en collecte	
Dienst rond de Tafel	
Uitnodiging en gebed	
Gezongen tafelgebed:	LG I-221 => Gezegend (coupletten 1, 2, 3a, 4, 5, 6, 7) [of te wel: <i>niet</i> couplet 3, maar 3a]
Breken en delen (muziek)	
Slot	
Voorbeden	
Afsluiting en zegenwens	
Lied:	LG I-116 => Vanwaar zijt Gij gekomen

Inleiding

Welkom allen hier in dit nieuwe jaar, op deze plaats, deze ochtend. Welkom aan jullie allemaal hier bijeen als Ekklesia Tilburg. Gemeenschap van mensen in de naam van de Vader en Moeder, Zoon en Heilige Geest. Amen.

Vandaag staat de viering in het teken van Driekoningen. Een christelijke feestdag stammende uit de 4^e eeuw na Christus waarbij de verschijning van de vleesgeworden Zoon van God op aarde gevierd wordt. Vandaar ook wel eens de namen Epifanie, wat verschijning betekent. Of de naam: openbaring van de Heer. Een feestdag dus rondom de verschijning van Jezus als de Zoon van God op aarde, waarbij om deze bijzondere gebeurtenis te onderstrepen er een onbekend aantal belangrijke figuren op kraamvisite komt met dure geschenken. De zogenaamde Driekoningen, of de wijzen, of de magiërs. Want het is ook een feestdag waar veel theologisch gedoe over is: waren het nu wijzen, magiërs of koningen? En hoeveel waren het er nu precies?

Laten we het eerst maar eens stil maken in onszelf en om ons heen, om in die stilte de Ene God tot ons te laten spreken met Haar liefdevolle gefluister.

*** stilte ***

Openingsgebed

Laten wij bidden met de woorden van Toon Hermans.

Ene God,
Als ik mij vanuit mijn kleinheid wend tot jouw,
Dan zie ik plechtig op naar iets onbeschrijflijks groots.

Toch kan ik in Jezus' ontroerende liefde voor ons,
Nauwelijks iets plechtigs bespeuren.

Daarom Heer,
Ik bid U, laat mij U tegenkomen
In de gewone alledaagse menselijke dingen
In een handdruk en een glimlach
In een liefkozing of een traan
In de kleine dingen om mij heen
En op elk ogenblik van de dag.

Amen.

Overweging

Driekoningen, het feest van de verschijning van Jezus als de Zoon van God op aarde. Een feest rondom het bijzondere kraambezoek bij die bijzondere nieuwe koning, zoals we al zongen in de Kerstnacht: 'kom laten wij aanbidden, kom laten wij aanbidden, die Koning.'. Er komen dan ook allerlei belangrijke gasten op bezoek met prachtige geschenken, zoals al voorzegt door Jesaja: 'De koningen van Tarsis en de kustlanden, laten zij hem een geschenk brengen. De koningen van Seba en Saba, laten ook zij hem schatting afdragen.' En dat doen deze heren dan ook, ze nemen drie geschenken mee: wierook, goud en mirre. Daarom ook **drie** koningen, of **drie** wijzen, of **drie** magiërs, ze namen immers drie geschenken mee. Maar hun komst ging helaas gepaard met een zwart randje. Ze waren immers mede op weg gestuurd door koning Herodes, die deze zogenaamde 'pasgeboren koning van de Joden' wilde opsporen om hem om het leven te brengen. Gelukkig, zo verhaalt Matteüs, werden deze magiërs/koningen/wijzen in een droom gewaarschuwd voor de kwade intenties van Herodes, waarna ze via een andere route teruggingen naar hun land.

En daarover nadenkende bedacht ik: wat raar toch, dat een volwassen man met veel aardse macht, zo bang kan zijn voor een baby. En dat allemaal door een profetie uit de Joodse geschriften waar hij als niet Jood (hij stamde namelijk uit Edom, waar volgens de overlevering de nakomelingen van Esau woonden, welke destijds niet als echte joden werden beschouwd) eigenlijk buiten staat. Maar toch, zo staat er in de lezing van Matteüs, schrok koning Herodes hevig toen hij van de magiërs uit het Oosten hoorde over de pasgeboren koning van de Joden. En hij niet alleen: heel Jeruzalem schrok net zo hard. Nu weet ik natuurlijk hoe het bij u zit, maar over het algemeen ben ik verheugd als er nieuw kind geboren wordt en niet geschrokken. Zelfs als het kind is (voor zover dat kan) met een 'slechte reputatie', bijvoorbeeld door de reputatie van de ouders van het kind, dan nog is er hoop. Elk kind geboren op deze aarde kan immers ommekeer betekenen: want een kind is geen kopie van zijn ouders. Een kind is een nieuw persoon, op zichzelf, van zichzelf, en kan lijnrecht tegenover zijn ouders komen te staan. En, zo getuige ook de geschiedenis, kan elk kind de ommekeer zijn naar een geheel nieuwe en betere tijd. Maar misschien is juist daarom Herodes zo bang: dit nieuwe kindje staat voor een ander soort macht dan de macht waar hij voor staat. Herodes stond namelijk bekend als een kundige heerser, maar wel koel, wreed en geslepen met een ijzeren bewind vooral ten gunste van de Romeinen. Door keiharde onderdrukking lukte het hem weliswaar 32 jaar vrede te hebben in Judea, maar wel ten koste van vele levens. Alleen al zijn strijd om aan de macht te komen ging gepaard met het uitmoorden van vrijwel de gehele Joodse Sanhedrin, om daarna Hyrcanus, de vorige koning van Judea, te vermoorden. Ook ga hij bevel zijn eigen vrouw en schoonmoeder te vermoorden, om later ook nog eens drie van zijn eigen zoons om te brengen. Volgens de Romeinse schrijver Macrobius zou dit keizer Augustus tot de uitspraak gebracht hebben: 'Men kan beter Herodes' varken zijn dan zijn zoon', omdat Herodes geen varkensvlees at. Tegelijkertijd bouwde hij vooral grote bouwwerken om zijn macht te tonen, zo bouwde hij 20 paleizen, liet hij een haven aanleggen en bouwde hij een Hippodrome, een soort circus voor gladiatorenengevechten. En ook de Joodse Tempel liet hij rijkelijk en groots opknappen en versieren. Eigenlijk was Herodes een klassieke onderdrukker, zoals ze ook nu nog steeds onder ons zijn, hierbij denkende aan heersers zoals Vladimir Poetin en Kim Jong-un, die heden ten dage hun schrikbewind voeren over respectievelijk Rusland en Noord-Korea. En die hun macht in stand houden door

moord en onderdrukking en zich daarnaast vooral bezighouden met luxueuze en overdadige bouwwerken en instituties.

Jezus is echter een heel ander soort koning. Die macht van deze koning, die wij volgens dat oude kerstlied aanbidden, ligt besloten in zijn weerloosheid. Juist dat ene weerloze kindje, daar geboren in die armzalige kribbe in dat kleine en onbelangrijke dorpje Bethlehem, is de machtigste koning van allen door zijn weerloosheid en bescheidenheid. Het echt symbool van de macht is hier het weerloze kindje. Het feest van Driekoningen lijkt daarom voor mijn gevoel daarom een beetje op het laatste feest van ons kerkelijke jaar: Christus Koning. Wanneer de inmiddels volwassen Jezus tot koning van het universum gekroond wordt door vernederend en mishandeld ter dood gebracht te wordt te midden van misdadigers. Symbool van de macht is daar de vernederde ter dood veroordeelde, die wederom weerloos is, en tegelijkertijd de werkelijke Koning. En zo getuige ook de leringen die Jezus aan zijn volgelingen als leraar meegaf over het Koninkrijk dat Hij voor ogen had: in het Koninkrijk van God zullen de laatste de eerste zijn, en wat je daar doet voor de minste en kleinste van ons, doe je voor Hem, die ander soort weerloze Koning.

En daarom spreek ik aan het begin van dit nieuwe jaar de hoop uit, een gebed zelfs, dat er dit jaar onder ons vele kinderen zoals die kleine en weerloze Jezus destijds geboren mogen worden. Kinderen die de ommekeer zullen zijn van de helaas nog steeds voortwoekerende schrikbewinden onder ons. Laat het Koninkrijk van God, het Koninkrijk van de Vrede, onder ons wordende zijn, in de gedaante van onze kinderen.

Dat het zo zal zijn.

Voorbeden

Laten wij bidden...

**** korte stilte ****

Wij bidden voor alle kinderen in ons midden. Dat zij onder ons tekens mogen zijn van God Koninkrijk van Vrede dat onder ons wordende is.

**** stilte ****

Wij bidden voor machtshebbers van deze wereld. Dat zij niet verblind worden door macht, maar de samenleving dienstbaar zijn en blijven.

**** stilte ****

Wij bidden voor de kerk. Dat het haar lukt om te veranderen van symbool van macht naar veldhospitaal van deze gebroken wereld.

Amen.

Slotwoorden en zegen

We hebben het al gezongen tijdens de Kerstnacht: 'Kind ons geboren, Zoon ons gegeven, God onbedwingbaar, Vader voor eeuwig, Koning van de vrede.' Laten we daarom hoopvol die nieuwe jaar tegemoet gaan, want zolang er nog kinderen onder ons geboren worden, kinderen ons gegeven worden, is God onbedwingbaar, is er een Vader en Moeder voor eeuwig en zijn er steeds opnieuw Koningen van de Vrede onder ons.

Laten we gaan staan om de Zegen van die Ene onbedwingbare God te ontvangen.

*** handen omhoog voor de zegen ***

Moge de ENE ons zegenen en beschermen,
Moge de ENE het licht van haar gelaat over ons doen schijnen en ons genadig zijn,
Moge de ENE ons zijn gelaat toewenden en ons vrede geven.

*** kruis slaan ***

In de naam van de Vader en Moeder,
de Zoon,
en de Heilige Geest.
Amen.